

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๖๐๔/ ๑ ๖ ๓ ๓

กวด. 59
วันที่ 28 มิ.ย. ๖๙
เวลา 16.35

สลด. (eMail)

ส่ง : กวด.

รับที่ : ๕2684/69

28 เม.ย. 2569 เวลา 16.30 น.

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
๔๒๘ อาคารอารีย์ ฮิลล์ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๒๘ เมษายน ๒๕๖๙

เรื่อง พื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบให้นำเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี
 ๒. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๕
 ๓. สำเนาหนังสือกรมป่าไม้ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๐๓.๓/๑๓๕๑๖ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗
 ๔. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ท ๖๑๓๗ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๗
 ๕. สำเนารายงานการประชุมคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายการบริหารจัดการที่ดิน และทรัพยากรดิน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘
 ๖. สำเนาหนังสือกรมป่าไม้ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๐๓.๓/๙๓๑๘ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๘
 ๗. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๘
 ๘. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๖๐๔/๓๒๐๔ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๘
 ๙. สำเนาหนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๐๓.๓/๒๔๕๐ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๘

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ขอเสนอเรื่อง พื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร มาเพื่อคณะรัฐมนตรีโปรดพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายทรงศักดิ์ ทองศรี) กำกับการบริหารราชการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๐ (๔) กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) มีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดมาตรการหรือแนวทางการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม ซึ่งรวมถึงรูปแบบการจัดที่ดินในลักษณะแปลงรวมโดยไม่ให้

กรรมสิทธิ์ ...

กรรมสิทธิ์หรือรูปแบบในลักษณะอื่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คทช. กำหนด โดยความเห็นชอบของ คณะรัฐมนตรีเพื่อให้ใช้ที่ดินเกิดประโยชน์สูงสุด ประกอบกับเพื่อให้เป็นไปตามมติที่ประชุมคณะกรรมการ นโยบายที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๘ จึงเข้าข่ายจะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑)

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวรของราษฎร จึงเห็นควรเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยด่วนต่อไป

๓. สำคัญและข้อเท็จจริง

๓.๑ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมป่าไม้ได้ดำเนินการจัดทำ แนวทางการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร โดยจำแนกพื้นที่ป่าไม้ถาวรตามช่วงระยะเวลา การเข้าครอบครองและชั้นคุณภาพลุ่มน้ำออกเป็น ๔ กลุ่ม และกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาแต่ละกลุ่ม ดังนี้

พื้นที่ป่าไม้ถาวร	กรอบมาตรการแก้ไขปัญหา
กลุ่มที่ ๑ พื้นที่ลุ่มน้ำ ๓, ๔, ๕ ที่มีการทำประโยชน์ ก่อนปี ๒๕๔๕	อนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยโครงการจัดที่ดิน ทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.)
กลุ่มที่ ๒ พื้นที่ลุ่มน้ำ ๓, ๔, ๕ ที่มีการทำประโยชน์ หลังปี ๒๕๔๕ ถึงปี ๒๕๕๗	อนุญาตให้อยู่อาศัยและทำกินแบบแปลงรวม ออกแบบการใช้พื้นที่ร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีเงื่อนไขให้ปลูกไม้เศรษฐกิจไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของพื้นที่ หรือปลูกไม้เศรษฐกิจไม่น้อยกว่า ๕๐ ต้นต่อไร่
กลุ่มที่ ๓ พื้นที่ลุ่มน้ำ ๑, ๒ ที่มีการทำประโยชน์ ก่อนปี ๒๕๔๕	จัดระเบียบการใช้ที่ดินทำกิน และรับรองการอยู่อาศัย ทำกินในลักษณะแปลงรวม ใช้มาตรการอนุรักษ์ดิน และน้ำควบคุมผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ลดการชะล้าง การพังทลาย ปลูกไม้ ๓ อย่างตามแนวพระราชดำริ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่
กลุ่มที่ ๔ พื้นที่ลุ่มน้ำ ๑, ๒ ที่มีการทำประโยชน์ หลังปี ๒๕๔๕ ถึงปี ๒๕๕๗	รับรองการอยู่อาศัยทำกินในลักษณะแปลงรวม มีเงื่อนไข ต้องใช้พื้นที่ในลักษณะปลูกป่า ๓ อย่าง ตามแนว พระราชดำริไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ของพื้นที่ ออกแบบ/คัดเลือกพันธุ์ไม้ร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ราษฎรเป็นผู้ดูแลต้นไม้และสามารถใช้ประโยชน์ ในพื้นที่ที่ปลูกต้นไม้ได้ ราษฎรได้รับประโยชน์จากการ เก็บเกี่ยวผลผลิตจากต้นไม้ที่ปลูกและพืชพื้นล่าง

๓.๒ คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ในคราวการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๕ มีมติเรื่องการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในพื้นที่ป่าไม้ถาวร (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) ดังนี้

๓.๒.๑ เห็นชอบในหลักการการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร และให้กรมป่าไม้ดำเนินการกำหนดพื้นที่เป้าหมายการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่ป่าไม้ถาวร โดยพิจารณา ถึงพื้นที่ป่าไม้ถาวรที่ได้จำแนกไปแล้ว และที่อยู่ระหว่างการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๐ ของกรมพัฒนาที่ดิน

๓.๒.๒ เห็นชอบการเสนอเรื่องขอยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๐ เรื่อง มาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ป่าไม้ในภาพรวมทั้งประเทศ โดยเรื่องที่ราษฎร

ร้องเรียนให้เพิกถอนเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด หรือสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด ได้รับเรื่องไว้แล้ว รวมถึงเรื่องที่อยู่ระหว่างดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๐ ที่เกี่ยวข้องให้กรมพัฒนาที่ดินดำเนินการต่อไปให้แล้วเสร็จจนกว่าคณะรัฐมนตรีจะมีมติยกเลิกหรือมีข้อสั่งการเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างอื่น

๓.๒.๓ มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมป่าไม้ นำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา และเร่งดำเนินการจัดทำกระบวนการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่ป่าไม้ถาวรเสนอคณะอนุกรรมการจัดที่ดินเพื่อพิจารณาต่อไป

๓.๓ กรมป่าไม้ มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๐๓.๓/๑๓๕๑๖ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ แจ้งว่า กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เสนอเรื่อง พื้นที่ป่าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร และขอยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๐ เรื่อง มาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน และการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนและอุทยานแห่งชาติในภาพรวมทั้งประเทศ ต่อคณะรัฐมนตรี และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่าขอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาว่ามติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๐ ดังกล่าวได้ถูกยกเลิกโดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ไปแล้วหรือไม่ ซึ่งกรมพัฒนาที่ดินมีความเห็นว่ามติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๐ ถูกยกเลิกโดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เพียงเฉพาะส่วนที่มีข้อความขัดหรือแย้งกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เท่านั้น ซึ่งส่วนของมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ป่าไม้ กรณีป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี มิได้มีความขัดหรือแย้งกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ จึงมิได้มีการยกเลิกเพิกถอนแต่อย่างใด จึงขอให้นำเรื่องดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายการบริหารจัดการที่ดินให้เกิดความชัดเจน ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๓.๔ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ท ๖๑๓๗ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ แจ้งว่ามติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ (เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้) เห็นชอบหลักการมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ตามมติคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ซึ่งในข้อ ๒ ของมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้กำหนดให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี ที่มีข้อความขัดหรือแย้งกับมติคณะรัฐมนตรีฉบับนี้ รวม ๔ ฉบับ ซึ่งรวมถึงมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๐ (เรื่อง มาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินและการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนและอุทยานแห่งชาติในภาพรวมทั้งประเทศ) ในประเด็นข้อ ๑ ถึง ข้อ ๕ ด้วย (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๓.๕ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ได้จัดประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๘ เพื่อแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร โดยที่ประชุมเห็นว่ามติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๐ เรื่อง มาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน และการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนและอุทยานแห่งชาติในภาพรวมทั้งประเทศ โดยมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรียังมิถูกยกเลิกไป เนื่องจากไม่มีข้อความขัดหรือแย้งกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ และมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติเสนอเรื่องขอยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๐ เรื่อง มาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ป่าไม้ในภาพรวมทั้งประเทศ โดยมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีรวมถึงเรื่องที่อยู่ระหว่างดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๐ ที่เกี่ยวข้อง ต่อคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินพิจารณา ก่อนเสนอคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบต่อไป

๓.๖ คณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ในคราวการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ มีมติเรื่องการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัย ทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕) ดังนี้

๓.๖.๑ มอบหมายให้กรมป่าไม้เสนอเรื่องพื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไข ปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวรต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป โดยไม่ขอยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๐ เรื่อง มาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาดินทำกิน และการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนและ อุทยานแห่งชาติในภาพรวมทั้งประเทศ เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวได้ถูกยกเลิก โดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ป่าไม้แล้ว

๓.๖.๒ การดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดินตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๐ ที่ผ่านมา ซึ่งกรมพัฒนาที่ดินได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา จึงถือได้ว่าคณะรัฐมนตรีได้ให้ ความเห็นชอบการดำเนินงานของกรมพัฒนาที่ดินแล้ว

๓.๖.๓ เรื่องที่อยู่ระหว่างการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๐ มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการ กลั่นกรองกฎหมายการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินพิจารณาร่วมกับกรมพัฒนาที่ดิน และกรมป่าไม้

๓.๗ กรมป่าไม้ มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๐๓.๓/๙๓๑๘ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ แจ้งว่ากรมป่าไม้ได้เสนอเรื่องพื้นที่เป้าหมายและ กรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวรต่อคณะรัฐมนตรี และรับแจ้งจากสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรีว่า ขอให้นำมติที่ประชุมคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมายการบริหารจัดการที่ดินและ ทรัพยากรดิน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการนโยบายที่ดิน แห่งชาติให้ความเห็นชอบก่อน และควรให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติเสนอเรื่องดังกล่าว ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา เนื่องจากเป็นการบริหารจัดการที่ดิน ตามมาตรา ๑๐ (๔) แห่งพระราชบัญญัติ คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๖)

๓.๘ คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ในคราวการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๘ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบพื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกิน ในพื้นที่ป่าไม้ถาวร และมอบหมายสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรี พิจารณาต่อไป (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๗)

๓.๙ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๖๐๔/๓๒๐๔ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ถึงกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเสนอเรื่องพื้นที่เป้าหมาย และกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมพิจารณา เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เรื่องการเสนอเรื่อง เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งกำหนดให้ส่วนราชการเจ้าของเรื่องที่เสนอเรื่อง เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐต่อคณะรัฐมนตรีที่มีผลกระทบโดยตรงต่อทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของประเทศต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก่อน และให้นำ ความเห็นชอบของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังกล่าวเสนอไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี พร้อมกับเรื่องที่จะเสนอคณะรัฐมนตรี (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๘)

๓.๑๐ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๐๓.๓/๒๕๔๐ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ แจ้งว่า กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่ขัดข้องต่อการที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เสนอเรื่องพื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร ตามนัยมติ

การประชุมคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๘ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา เนื่องจากเป็นการบริหารจัดการที่ดิน ตามมาตรา ๑๐ (๔) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และเป็นการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร เพื่อให้ประชาชนได้อยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวรได้อย่างถูกต้อง (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๙)

๓.๑๑ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พิจารณาแล้ว เพื่อให้กรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร กลุ่มที่ ๑ พื้นที่ลุ่มน้ำ ๓, ๔, ๕ ที่มีการทำประโยชน์ก่อนปี ๒๕๔๕ มีความชัดเจนไม่เกิดความสับสนต่อหน่วยงานที่ต้องไปดำเนินการ และเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหให้ราษฎรได้อยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับมติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ และแนวทางการดำเนินงานตามกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวรของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาพื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร และแนวทางการดำเนินงานตามกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร ดังนี้

พื้นที่ป่าไม้ถาวร	กรอบมาตรการแก้ไขปัญหา
กลุ่มที่ ๑ พื้นที่ลุ่มน้ำ ๓, ๔, ๕ ที่มีการทำประโยชน์ก่อนปี ๒๕๔๕	อนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) *
กลุ่มที่ ๒ พื้นที่ลุ่มน้ำ ๓, ๔, ๕ ที่มีการทำประโยชน์หลังปี ๒๕๔๕ ถึงปี ๒๕๕๗	อนุญาตให้อยู่อาศัยและทำกินแบบแปลงรวม ออกแบบการใช้พื้นที่ร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีเงื่อนไขให้ปลูกไม้เศรษฐกิจไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของพื้นที่ หรือปลูกไม้เศรษฐกิจไม่น้อยกว่า ๕๐ ต้นต่อไร่
กลุ่มที่ ๓ พื้นที่ลุ่มน้ำ ๑, ๒ ที่มีการทำประโยชน์ก่อนปี ๒๕๔๕	จัดระเบียบการใช้ที่ดินทำกิน และรับรองการอยู่อาศัยทำกินในลักษณะแปลงรวม ใช้มาตรการอนุรักษ์ดิน และน้ำควบคุมผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ลดการชะล้าง การพังทลาย ปลูกไม้ ๓ อย่างตามแนวพระราชดำริ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่
กลุ่มที่ ๔ พื้นที่ลุ่มน้ำ ๑, ๒ ที่มีการทำประโยชน์หลังปี ๒๕๔๕ ถึงปี ๒๕๕๗	รับรองการอยู่อาศัยทำกินในลักษณะแปลงรวม มีเงื่อนไขต้องใช้พื้นที่ในลักษณะปลูกป่า ๓ อย่าง ตามแนวพระราชดำริ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ ของพื้นที่ ออกแบบ/คัดเลือกพันธุ์ไม้ร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ราษฎรเป็นผู้ดูแลต้นไม้และสามารถใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่ปลูกต้นไม้ได้ ราษฎรได้รับประโยชน์จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากต้นไม้ที่ปลูกและพืชพื้นล่าง

หมายเหตุ * ดำเนินการจัดการพื้นที่ให้ใช้ประโยชน์อยู่อาศัยทำกิน และรับรองการอยู่อาศัยทำกินในลักษณะแปลงรวมเพื่อให้ราษฎรได้อยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวรได้อย่างถูกต้อง โดยกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

- ๔.๑ แก้ไขปัญหาให้ราษฎรได้อยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวรอย่างถูกต้องตามกฎหมาย
- ๔.๒ ลดความขัดแย้งและข้อพิพาทการใช้ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ถาวร
- ๔.๓ ราษฎรได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ถาวร ป้องกันรักษาป่าที่เหลืออยู่ไม่ให้มีการบุกรุกเพิ่มเติม
- ๔.๔ มีพื้นที่ป่าเพิ่มเติมจากการฟื้นฟูสภาพป่า โดยความร่วมมือของราษฎรและหน่วยงานของรัฐ

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖.๑ คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ในคราวการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๘ มีมติเห็นชอบพื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาคารอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร และมอบหมายสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๖.๒ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๐๓.๓/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ แจ้งว่า กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่ขัดข้องต่อการที่สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ เสนอเรื่องพื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาคารอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร ตามนัยมติการประชุมคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๘ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๗.๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ เห็นชอบให้มีการจำแนกประเภทที่ดิน ในเขตจังหวัดต่าง ๆ ออกเป็น ๒ ประเภท คือ ๑) ที่ดินที่เป็นเขตป่าที่จะทำการสงวนคุ้มครองไว้เป็นสมบัติของชาติโดยถาวรสืบไป (ป่าไม้ถาวร) และ ๒) ที่ดินบริเวณใดที่จะไม่สงวนไว้เป็นป่าก็กำหนดให้เป็นเขตที่จะเปิดจัดสรรเพื่อเกษตรกรรม และเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างอื่น

๗.๒ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๗ อนุมัติในหลักการให้กรมป่าไม้ช่วยเหลือราษฎรที่ครอบครองพื้นที่ป่าไม้ถาวรให้สามารถอยู่อาศัยทำกินได้อย่างถูกต้องเป็นหลักแหล่งเหมาะสม โดยตรวจสอบรังวัดแปลงที่ดิน และรับรองสิทธิการอยู่อาศัยทำกิน

๘. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบพื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาคารอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวร และมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมป่าไม้ ดำเนินการจัดการพื้นที่ให้ใช้ประโยชน์อยู่อาศัยทำกิน และรับรองการอยู่อาศัยทำกินในลักษณะแปลงรวมเพื่อให้ราษฎรได้อยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าไม้ถาวรได้อย่างถูกต้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางชฎานันท์ ภัคดิจิตต์)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๖๕ ๕๔๙๔ (ณัฐวุฒิ/พันธกานต์)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ nlb_sec@onlb.go.th